

GODS EIGENSCHAPPEN

Het openingshoofdstuk van de Qor'aan (Soera-tol-Fatihah) geeft uitleg van de werking der goddelijke eigenschappen. Dit hoofdstuk verklaart, dat de goddelijke eigenschappen, die betrekking hebben op de schepselen, zich rondom vier hoofdeigenschappen bewegen.

Deze vier hoofdeigenschappen zijn de volgende:

Ten eerste: Hij is Rabb-ol-alamien.

D. w. z., God schept alles en koestert alles dan geleidelijk tot in de volmaaktheid.

Ten tweede: Hij is Rahmaan.

Dit betekent dat Hij, zonder dat dit enige inspanning van Zijn schepselen vereist, in alles voorziet wat voor hun ontwikkeling en vooruitgang noodzakelijk is.

Ten derde: Hij is Rahiem.

Dit betekent dat, wanneer diegenen van Zijn schepselen, die met wil en verstand begiftigd zijn, vrijwillig verkiezen het goede te doen en het kwade te weerstaan, God hun de hoogste beloning deelachtig doet worden en deze beloning voor onbepaalde tijd handhaaft.

Ten vierde: Hij is Maliki Jaum-id-Dien.

Dit betekent dat het uiteindelijk oordeel over alles bij Hem ligt. Alles heeft aan Hem zijn bestaan te danken en ook het einde van alles is in Zijn handen.

Kan men iets vernietigen?

De mens en andere schepselen mogen tijdelijke, kortstondige veranderingen teweegbrengen, doch zij zijn niet bij machte een blijvende verandering in het heelal (in de wereld) te brengen. De mens heeft niet de macht om bijvoorbeeld stof of ziel te scheppen. Ook mist hij de macht om een van deze te vernietigen, hoewel het hem mogelijk is tijdelijke wijzigingen in de stof aan te brengen en er andere vormen aan te geven. Daar de eigenschap van scheppen aan God alleen toebehoort, behoort ook de eigenschap van vernietiging aan Hem toe. Het is niet mogelijk, dat iets uiteindelijk wordt vernietigd, voordat God de vernietiging er van heeft verordend. Dit is een stellige waarheid en de Qor'aan geeft hieraan uitdrukking door te zeggen, dat God Meester is van de tijd des oordeels. Met andere woorden, het eindvonnis over alles wat in het leven is geroepen ligt in Zijn handen en deze vonnissen worden door Hem in Zijn hoedanigheid van Meester des heelals uitgevoerd en niet als door een rechter, die over de rechten der voor hem staande partijen uitspraak doet. Een rechter is verplicht een onpartijdige uitspraak te doen in het tussen de partijen bestaande geschil met het oog op ieders rechten en verplichtingen.

God heeft die verplichting niet, want hoewel Zijn uitspraak niemand onrecht doet of van het hem toekomende berooft, staat het Hem vrij om van het Hem toekomende zoveel kwijt te schelden als Hij verkiest. Hij dringt niet aan op het spreekwoordelijke „pond vlees”.

Verzoeningsleer onhoudbaar

Evenals een meester zijn knechten barmhartig kan behandelen, hun welwillendheid betonen en hun gunsten bewijzen, zo kan ook God de overtredingen Zijner schepselen vergeven, hun gebreken over het hoofd zien en hun Zijn gunsten bewijzen. Het niet waarden van deze eigenschap Gods heeft de Christenen de onhoudbare leerstelling der Verzoening doen aannemen.

De christelijke leerstelling is in die zin, dat God evenals een wereldse rechter de macht mist om een overtreder zijn vergrijp te vergeven. Bij deze foutieve voorstelling verliezen de Christenen uit het oog, dat een wereldse rechter iemand is die de opdracht heeft in een zaak tussen twee partijen uitspraak te doen en dat de rechter zelf in het geheel geen rechten bezit met betrekking tot het onderwerp van het geschil. De verhouding tussen God en Zijn schepselen is evenwel geheel anders dan die tussen een wereldse rechter en de bij het geschil betrokken partijen. God is immers zowel de eiser als de instantie die tot uitspraak is bevoegd.

God kan vergeven wie Hij wil

Een wereldse rechter, als zodanig optredend, is niet tegelijkertijd eiser; hij heeft alleen te oordelen over de rechten der voor hem staande partijen. Met andere woorden, een rechter moet een beslissing nemen in een zaak tussen twee personen, waarvan de een een eis instelt tegen de andere. Deze personen kunnen beiden particulieren zijn of het kan zijn dat de een voor de staat optreedt en de andere een particulier is. God beslist tussen Zichzelf en Zijn schepselen, zodat Hij dus een tweevoudige functie verricht. Hij is zowel eiser als rechter. Als eiser is Hij bevoegd Zijn eis kwijt te schelden of er zoveel van kwijt te schelden als Hij wil. Een dergelijke kwijtschelding zou barmhartigheid en geen onrechtvaardigheid zijn, want de kwijtschelding heeft betrekking op Gods eigen eis en heeft niet de uitwerking, dat iemand van zijn recht wordt beroofd. Dit is met de rede volkomen in overeenstemming.

Verzoeningsleer geheel in strijd met de rede

Daarentegen is de leerstelling der verzoening geheel met de rede in strijd. Indien het geloof in de kruisiging van Jezus een onmisbare voorwaarde is voor de kwijtschelding van zonden, hoe hebben dan de profeten, die voor Jezus kwamen en de volgelingen van dezen, de zaligheid bereikt? Was het dan niet noodzakelijk, dat de kruisiging in het begin van de wereld zou hebben plaatsgevonden, opdat het gehele mensdom de zaligheid zou hebben bereikt?

En hoe is het mogelijk dat de zonden wel door het geloof in de kruisiging worden kwijtgescholden doch niet door het berouw, hetwelk het aangewezen middel is voor de reiniging van het hart? Het geloof in een externe aangelegenheid is geen natuurlijk middel om het hart te reinigen. Wroeging en boetvaardigheid zijn daarentegen een soort doodstraf, die aan de verlangens en begeerten van een mens wordt opgelegd, waardoor hij opnieuw tot het besluit wordt gebracht een deugdzaam leven te leiden, hetgeen een natuurlijk en onfeilbaar middel is om het hart te reinigen.

Men moet zich er over verbazen, dat de Christenen enerzijds geloven, dat het hart van de zondaar door het geloof in de kruisiging van Jezus gereinigd wordt en dat God hem daarom zijn zonden vergeeft, terwijl zij anderzijds de waarheid niet willen aanvaarden, dat, wanneer een zondaar wroeging voelt, zijn schuld voor God erkent en God om vergiffenis vraagt, God hem dan zijn zonden en dwalingen vergeeft.

Men kan zeggen, dat het geloof in de kruisiging op hetzelfde neerkomt als reiniging van het hart. Dit wordt echter door de handelwijze van de Christenen overal ter wereld gelogenstraft.

Indien zij beweren, dat zij door in deze leerstelling te geloven de zaligheid zullen bereiken, dan is die bewering onhoudbaar, want wij hebben reeds aan-

getoond, dat de zaligheid alleen door het ware berouw te bereiken is en dat de profeten, die vóór Jezus kwamen, alleen door dit middel de zaligheid bereikten. Indien de Christenen beweren dat de verzoening reinheid van hart teweegbrengt, moeten wij antwoorden, dat dit door Christenen ondanks hun geloof in de verzoening niet bereikt is.

Wij willen hiermede niet zeggen dat geen Christen reinheid van hart bezit, doch wij beweren wel dat de reinheid van hart van geen enkel Christen het gevolg is van zijn geloof in de verzoening. Wanneer het hart van een Christen gereinigd wordt, dan geschiedt die reiniging evenals bij de harten van andere mensen door berouw en boetvaardigheid of door de eredienst Gods, d. w. z. door gebed en vasten, gelijk Jezus zelf zei: „Dit geslacht kan nergens door uitvaren dan door bidden en vasten.” (Matth. 17 : 21).

De andere eigenschappen Gods

Hier volgt een kort overzicht van in de Qor'aan genoemde eigenschappen van God, welke zich rondom de vier boven vermelde hoofdeigenschappen bewegen.

1.	Al-Malik	De Souvereine
2.	Al-Goeddoes	De Heilige
3.	As-Salaam	De Bron van Vrede
4.	Al-Momin	De Schenker van Veiligheid
5.	Al-Mohaimin	De Beschermmer
6.	Al-'Aziez	De Machtige
7.	Al-Djabbaar	De Onderwerper
8.	Al-Motakabbir	De Verhevene
9.	Al-Chaaliq	De Schepper
10.	Al-Barie	De Maker
11.	Al-Mosawwir	De Vormer
12.	Al-Ghaffaar	De Bedekker van zonde
13.	Al-Qahhaar	De Aller Opperste
14.	Al-Wahhaab	De Schenker
15.	Ar-Razzaaq	De Al-Voorziende
16.	Al-Fattaaho	De Opener – der deuren tot succes voor het mensdom – De Rechter
17.	Al-Aliem	De Al-Wetende
18.	Al-Qaabidh	De Begrenzende
19.	Al-Baasit	Hij die de middelen van bestaan verruimt
20.	Al-Chàfihd	De Nederdrukker – Hij die de hovaardigen omlaag haalt
21.	Ar-Raafi'	De Verheffer
22.	Al-Mo'iz	De Schenker van eer
23.	Al-Mozill	De Verlager – Hij die de hoogmoedigen verlaagt
24.	As-Samieò	De Al-Horende
25.	Al-Basier	De Al-Ziende
26.	Al-Hakam	De Wijze Rechter
27.	Al-'Adl	De Rechtvaardige
28.	Al-Latief	De Al-doorziende
29.	Al-Chabier	De Al-Onderlegde
30.	Al-Haliem	De Verdraagzame
31.	Al-'Aziem	De Grote

32.	Al-Ghafoer	De Vergevensgezinde
33.	Ash-Shakoer	De Waarderende
34.	Al-Alijj	De Hoge
35.	Al-Kabier	De Aller Grootste
36.	Al-Hafiez	De Bewaker
37.	Al-Moqiet	De Behouder
38.	Al-Hasieb	De Alles Berekenende
39.	Al-Djaliel	De Heer van Majesteit
40.	Al-Kariem	De Edele
41.	Ar-Raqieb	De Waakzame
42.	Al-Modjieb	De Verhoorder
43.	Al-Waasi	De Al-Omvattende
44.	Al-Hakiem	De Wijze
45.	Al-Wadoed	De Liefderijke
46.	Al-Madjied	De Luisterrijke
47.	Al-Baa'is	De Opwekker
48.	Ash-Shahied	De Getuige
49.	Al-Haqq	De Ware of Wezenlijke
50.	Al-Wakiel	De Voogd
51.	Al-Qawijj	De Vermogende – De Machtige
52.	Al-Matien	De Sterke
53.	Al-Walijj	De Vriend
54.	Al-Hamied	De Lofwaardige
55.	Al-Mohsie	De Optekenaar
56.	Al-Mobdie	De Voortbrenger – De Beginner
57.	Al-Mo'ied	De Herhtler
58.	Al-Mohjie	De Levengevende
59.	Al-Momiet	De Levenontnemende
60.	Al-Hajjo	De Levende en Leven schenkende
61.	Al-Qajjoem	De Zelfbestaande en Al-Ondersteunende
62.	Al-Waa'dj'id	De Ontdekkende
63.	Al-Maadjid	De Heerlijke
64.	Al-Qaa'dir	De Machthebbende
65.	Al-Moqtadir	De Machtbeschikker
66.	Al-Moqaddim	Hij die Bevordert
67.	Al-Mo'ach'chir	Hij die achteruit doet gaan
68.	Al-Awwal	De Eerste
69.	Al-Aa'chir	De Laatste
70.	Az-zaa'hir	De Openlijke
71.	Al-Baa'tin	De Verborgene
72.	Al-Waalie	De Regeerder – De Beschermmer
73.	Al-Mota'alie	De Allerhoogste
74.	Al-Barr	De Liefdadige
75.	At-Tawwaab	De Berouwaanvaardende
76.	Al-Mon'im	De Schenker van Gunsten
77.	Al-Montaqim	De Vergelder
78.	Al-Afoew	De Vergevensgezinde
79.	Ar-Ra'oef	De Milde
80.	Maalik-ol-molk	De Heer des Koninkrijks
81.	Al-Moeqsit	Hij Die Juist oordeelt – De Weegschaal- houdende
82.	Al-Djaami	De Verzamelaar
83.	Al-Ghanie	De Zelftoereikende

84. Al-Moghnîe	De Toereikende
85. Al-Maa'ni	De Verbieder
86. Ad-Dhaar	De Oplegger van straf
87. An-Naafi	De Bevoordelaar
88. An-Noer	Het Licht
89. Al-Haadie	De Gids
90. Al-Baadie	De Oervoortbrenger
91. Al-Baaqie	De Blijvende
92. Al-Waaris	De Erfgenaam
93. Ar-Rashied	De Geleider
94. As-Saboer	De Geduldige
95. Zoel-'Arsh	De Heer van de Troon
96. Zoel-Waqaar	De Bezitter van Wijsheid en Waardigheid
97. Al-Motakallim	De Spreker, Hij Die tot Zijn dienaren spreekt
98. Ash-Shaafie	De Genezende – De Geneesheer
99. Al-Kaafie	De Voldoende
100. Al-Ahad	De Enige
101. Al-Waahid	De Ene
102. As-Samad	De Onafhankelijke, De Eeuwige
103. Zoel-Djalaali wal-Ikraam	De Heer van Majesteit en Eer

Drie soorten van goddelijke eigenschappen

Deze eigenschappen worden uitdrukkelijk in de Qor'aan vermeld of kunnen er uit worden afgeleid. Door deze eigenschappen in ogeschouw te nemen, kan men zich een beeld vormen van het door de Qor'aan voorgestelde plan van het geestelijke heelal. Zij laten zich in grote trekken in drie groepen indelen.

Ten eerste: eigenschappen die God eigen zijn en in generlei verband staan met Zijn schepselen, b.v. Al-Hajjo – De Levende; Al-Qaadir – De Bezitter van macht en gezag; Al-Maadjid – De Heerlijke.

Ten tweede: eigenschappen die in verband staan met de schepping van het heelal en het verband tussen God en Zijn schepselen alsmede Zijn houding jegens dezen aanduiden, b.v. Al-Chaaliq – De Schepper; Al-Maalik – De Souvereine, enz.

Ten derde: eigenschappen die in werking treden als gevolg van de goede of slechte daden van diegenen van Gods schepselen die met wil zijn begiftigd, b.v. Ar-Rahiem – Hij beloont rijkelijk en herhaaldelijk de vrijwillige goede daden van de mens; Maaliki jaum-id-Din – De Meester van de Dag des Oordeels; Al-'Afoeww – Hij ziet fouten over het hoofd; Ar-Ra'oef – Hij is de milde en Barmhartige, enz.

Sommige dezer eigenschappen mogen als herhalingen worden gezien, bij nadere beschouwing vindt men echter dat zij in fijne nuanceringen van elkander verschillen. Vele dezer eigenschappen hebben bijvoorbeeld betrekking op de schepping, zoals Chaliq Kalli Shâ'in, Al-Baadie, Al-Faatir, Al-Chaaliq, Al-Bàrie, Al-Mo'ied, Al-Mosawwir, Ar-Rabb. Op het eerste gezicht schijnen deze gedeeltelijk met elkander overeen te komen, doch zij vertegenwoordigen in werkelijkheid verschillende aspecten.

Chaliq Kalli Sha'in betekent dat God alle dingen geschapen heeft en dat Hij ook de Schepper is van de materie en de ziel. Sommige mensen geloven, dat

God vormt doch niet scheidt. Zij beschouwen Hem bij voorbeeld niet als de Schepper van de materie of van de ziel; zij geloven, dat materie en ziel zelfstandig en eeuwig zijn als God zelf. Indien God in de Qor'aan alleen als Schepper was betiteld, zouden deze mensen hebben kunnen beweren, dat ook zij in God als Schepper geloven in dien zin dat Hij, door de vereniging van lichaam en ziel teweeg te brengen, de mens vormt en hem dus als het ware scheidt. Deze interpretatie zou de ware zin van de Qor'aan in dit opzicht in twijfel hebben gelaten. Door God als Schepper *aller dingen* voor te stellen heeft de Qor'aan de strekking van de scheppingseigenschap zo verruimd dat deze schepping van de materie en de ziel in zich sluit.

Baadië betekent dat het stelsel van het heelal door God is ontworpen en uitgewerkt en dus niet toevallig in het leven is geroepen noch van iets dat elders bestond is nagemaakt.

Faatir betekent Een Die iets uittrekt door de schaal te breken. De eigenschap Faatir wijst dus op het feit, dat God de stof scheidt met ontwikkelingsvermogens, die er aan eigen zijn en dat Hij te rechter tijd de schaal of bedekking zal doorbreken, die de werking van die vermogens tegenhoudt en deze zodoende in werking zal doen treden. Zo bezit bijvoorbeeld een zaad het vermogen tot een plant of boom uit te groeien, doch dit vermogen treedt eerst op een bepaalde tijd en onder bepaalde voorwaarden in werking. Wanneer die voorwaarden tot stand komen en die geschikte tijd aanbreekt, begint het zaad zijn groeivermogen te ontwikkelen. Deze eigenschap laat dus zien, dat God het heelal geschapen heeft in overeenstemming met een stel wetten en dat alle onderdelen van het heelal zich volgens die wetten blijven ontwikkelen. Gedurende de gehele tijd doorlopen bepaalde onderdelen van het heelal hun voorbereidende stadia en wel zo, dat hun inherente vermogens op bepaalde tijden in werking treden met als gevolg, dat nieuwe levensvormen dan ontstaan.

De eigenschap *Chalq* (het scheppen) heeft tevens de betekenis „plannen ontwerpen”. Chaaliq (Schepper) betekent daarom ook dat God alle dingen in hun aangewezen volgorde heeft geschapen en dat het heelal volgens een bepaald systeem wordt bestuurd.

Baarie betekent dat God verschillende manifestaties van het scheppen in het leven roept en daarna wetten vaststelt, volgens welke het geschapen ding zich voortdurend herhaalt en zodoende zijn soort voortplant. Dit wordt versterkt door de eigenschap Mo'ied, die herhaling betekent.

Mosawwir betekent dat God aan elk geschapen ding een vorm heeft gegeven, die aan zijn functies is aangepast. Men ziet dus dat de volmaking der schepping er niet alleen in bestaat, dat het geschapen ding met geschikte vermogens wordt begiftigd, doch dat deze tevens bereikt wordt doordat aan het geschapen ding een geschikte vorm wordt geschonken.

Rabb betekent dat God na het scheppen de vermogens der geschapen dingen stap voor stap blijft koesteren en deze zodoende tot volmaaktheid leidt.

Al deze eigenschappen vertegenwoordigen dus verschillende aspecten van het scheppingswerk. Dit geldt tevens voor de overige in het bovenstaande vermelde eigenschappen, want hoewel enige dezer op het eerste gezicht min of meer met elkander schijnen overeen te komen, behelzen zij in werkelijkheid zeer fijne verschillen van nuancering. Wanneer men de betekenis van iedere eigenschap eenmaal duidelijk begrijpt, kan men zich een beeld vormen van de schoonheid en heerlijkheid van het geestelijk heelal, zoals dit in de Qor'aan wordt beschreven.

Het Nieuwe Testament heeft over de eigenschappen Gods weinig te zeggen. Evenmin beschrijft de Thora of enig ander Geschrift al deze eigenschappen.

Wel vindt men, indien men alle Joodse Geschriften bij elkander neemt, dat er een groot aantal der bovenvermelde eigenschappen in wordt genoemd, doch ook hier niet allen. Onder de Moslims gelooft men in het algemeen, dat God negen en negentig eigenschappen bezit. Dit idee houdt verband met bepaalde Joodse overleveringen, berustende op de eigenschappen Gods, zoals deze in de Joodse Geschriften worden vermeld. In de Qor'aan wordt gewag gemaakt van veel meer dan de honderd en drie eigenschappen, die wij hierboven vermeldden, doch wij hebben deze in onze opsomming niet genoemd. De Qor'aan maakt immers geen melding van velerlei eigenschappen Gods, waarvan de werking geen verband houdt met de mens en het zou daarom niet juist zijn Gods attributen aan een of ander getal vast te knopen. Wanneer in de Islamietische literatuur in dit verband een getal wordt genoemd, geschiedt dit ter vergelijking met de Joodse aanspraak en niet teneinde de absolute werkelijkheid voor te stellen.

In de Veda's worden zeer weinig eigenschappen Gods genoemd en hetzelfde geldt ook voor de Zend-Avesta. De waarheid is dat, daar de Qor'aan het volmaakte boek is en in alle stadia der geestelijke ontwikkeling een volledige leiding geeft, het alle eigenschappen van God vermeldt, waarvan de kennis noodzakelijk is voor de mens, met inbegrip van die, welke in vroegere Geschriften zijn vermeld en van die, welke niet zijn genoemd.

De goddelijke eigenschappen zijn niet tegenstrijdig

Er wordt soms beweerd, dat enige der goddelijke eigenschappen met andere in tegenspraak zijn, bijvoorbeeld dat God barmhartig is en toch straft. Dat God van alle behoeften vrij is, terwijl Hij toch scheidt en voorzieningen treft voor de leiding van de mens, moet naar beweerd wordt er op wijzen, dat Hij de wens koestert de mens en andere schepselen in het leven te roepen. Een dergelijke kritiek ontstaat dikwijls in de geest van hen, die niet diep nadenken. Deze mensen beseffen niet, dat de ware schoonheid van het heelal voor een zeer groot gedeelte met zijn verscheidenheid samenhangt en dat hetgeen zij als tegenstrijdigheid en ongerijmdheid beschouwen, in werkelijkheid niets anders is dan een bewijs van de rijke veelzijdigheid van het heelal. Alles in het heelal beweegt zich binnen zijn bepaalde grenzen en kan als schakel in een onmetelijk grote ketting worden beschouwd.

De dood

Het is waar dat God straft, doch dit geschiedt overeenkomstig Zijn wetten, die de regeling van straffen en boeten behelzen. Wanneer de werking van deze wetten de oplegging van een boete vereist, wordt door God een straf verordend. Hiertegenover heeft God ook wetten afgekondigd door welke Zijn eigenschappen van barmhartigheid en vergevingsgezindheid tot uiting komen. Wanneer de werking van deze wetten vereist, dat de eigenschap van barmhartigheid of vergevingsgezindheid moet worden uitgeoefend, treedt die eigenschap in werking. Het geschiedt dus zo, dat te gelijker tijd Zijn eigenschap van straffen zich volgens Zijn wetten ten opzichte van een bepaalde persoon manifesteert, terwijl Zijn eigenschap van vergevingsgezindheid, barmhartigheid of welwillendheid ten opzichte van een andere persoon aan de dag wordt gelegd. Een persoon wordt als manifestatie van Gods eigenschap van scheppen geboren, terwijl een andere persoon als manifestatie van Gods eigenschap van vernietiging sterft. Nu vraagt men zich in het algemeen af waarom God mensen doet

sterven, terwijl de Qor'aan hem als Rabb al'Alamien betitelt, hetgeen betekent, dat God scheidt en koestert en tot volmaaktheid leidt. Deze vraag wijst er op, dat de personen die haar stellen er weinig over hebben nagedacht. God wordt door de Qor'aan niet als Rabb van deze wereld alleen, doch als Rabb aller werelden betiteld. De dood betekent de overbrenging van één wereld naar een andere. Wanneer een mens zo wordt overgebracht, manifesteert zich de eigenschap Raboebijjat (scheppen en koesteren) ten opzichte van die persoon in de wereld, waarin hij is overgebracht. Alles wat in elke wereld bestaat wordt onder de eigenschap Raboebijjat gekoesterd. Indien wij echter moeten geloven, dat iets heeft opgehouden te bestaan, behoort dit niet-bestaand iets tot geen enkele wereld meer, zodat van een manifestatie van Rabb al'Alamien (Schepper, Ondersteuner en Koesteraar aller werelden) ten opzichte van dat ding in het geheel geen sprake is.

Nu leert de Qor'aan, dat God voor de geschikte uitoefening van die eigenschappen, die het mensdom betreffen, twee wetten in werking heeft gesteld. De eerste van deze wetten is: „En Mijn barmhartigheid omvat alle dingen” (Qor'aan 7 : 157), terwijl de tweede in het vers: „Wat scheelt u, dat gij de wijsheid van Allah niet verwacht?” (Qor'aan 71 : 14) onder woorden is gebracht. Het laatstgenoemde vers betekent, dat alles wat God doet op wijsheid is gegrondvest. Een van de in de Qor'aan vermelde eigenschappen Gods is De Wijze, hetgeen hier eveneens op wijst.

Deze beide wetten wijzen er op, dat elke manifestatie van een eigenschap Gods de vervulling van een bepaald plan of doel beoogt. Zij tonen ook aan dat, wanneer een conflict bestaat tussen de wetten, die de oplegging van straf vereisen en de wetten, die de uitoefening van barmhartigheid noodzakelijk maken, laatstgenoemde steeds de overhand zullen krijgen, terwijl de straf een daaraan ondergeschikte plaats inneemt. Wanneer een Moslim de werking van deze beide wetten aanschouwt wordt zijn hart met een liefde voor God vervuld, die zijn gehele wezen doordringt.

Eist God een verzoeningsoffer?

Om gevoelens van liefde en toewijding aan God in zijn hart op te wekken heeft een Moslim zijn verstand geen geweld aan te doen door een leerstelling te aanvaarden, zoals die van de verzoening en van de kruisiging van een mens, die de last aller zonden droeg. Voor hém is het voldoende, dat de Qor'aan leert, dat elke manifestatie der goddelijke eigenschappen door wijsheid wordt bestuurd en een bepaald plan en doel beoogt, zodat, wanneer hij als mens zich somtijds aan een zwakte schuldig maakt of een fout begaat en daarna door berouw en boetvaardigheid wordt achterhaald en het besluit neemt elke soort overtreding in het vervolg te schuwen, Gods liefde en vergevingsgezindheid hem dan volkomen zal bedekken. Deze wetenschap doet zijn hart wegsmelten en in een extase van Gods liefde oplossen. Een Moslim begrijpt, dat, hoewel God de Schepper en Souverein is, Hij de overtredingen Zijner dienaren vergeeft, hun fouten over het hoofd ziet en allerlei voorzieningen voor hun vooruitgang treft. *Wanneer Hij een boete oplegt, geschiedt dit niet om de overtreder te pijnigen of te verhinderen.* God wil zijn dwalende dienaren in de gelegenheid stellen zich te verbeteren en het pad van de vooruitgang te bewandelen. Een Moslim beseft, dat God steeds bereid is het oprechte berouw te aanvaarden, dat Hij de fouten Zijner dienaren bedekt en dan hun wroeging en berouw geheel uitwist. Hij weet uit ervaring dat God, Die de Heer der Majesteit en Verheffing is, het gebed Zijner dienaren verhoort en dat Zijn verlangen om Zijn

dienaren te naderen vele malen groter is dan het verlangen Zijner dienaren om dichter bij Hem te komen. Door dit alles te beseffen wordt het hart van de Moslim met liefde voor God vervuld en hij wordt naar God gedreven in een opwelling van liefde en toewijding, die zelfs heviger is dan die waarmede een kind in de armen van zijn moeder wordt gedreven. Ook neigt zich God tot zulk een dienaar met een liefde en tederheid, die vele malen groter is dan die van een moeder, die naar haar huilend en verdrietig kind toesnelt om het te troosten.